

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

nr. 04/6551 din 07.09.2020

**Ministerul Finanțelor
Banca Națională a Moldovei
Copie: Cancelaria de Stat**

Cu referire la adresa Cancelariei de Stat nr. 18-23-8046 din 03.09.2020, ce vizează examinarea *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)*, relevăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul prevede operarea modificărilor la Legile nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor, Codul administrativ, Codul penal, Codul de procedură penală și Codul de procedură civilă, în vederea conturării regimului aplicabil controlului judecătoresc al actelor emise de Banca Națională a Moldovei (BNM), precizării unor aspecte care vizează actele BNM emise în procesul de evaluare a acționariatului bancar, detalierea particularităților unor remedii aflate la dispoziția persoanelor prejudiciate prin activitatea administrativă a BNM, clarificarea prevederilor ce țin de garanțiile aplicabile BNM și personalului acesteia, avînd drept finalitate garantarea unui just echilibru între necesitatea asigurării exercitării plenipotențiare de către BNM a competențelor deosebit de complexe, pe de o parte, și drepturile și interesele legitime ale persoanelor vizate de activitatea administrativă a BNM, pe de altă parte.

Totodată, proiectul derivă din condițiile prealabile ale noului program de asistență al Fondului Monetar Internațional pentru Republica Moldova.

În vederea definitivării intervenției propuse, proiectul necesită unele ajustări prin prisma rigurilor tehnicii legislative, precum și sub aspectul redacțional.

La art. I, ce vizează modificarea Legii nr. 548/1995:

- în sursa republicării se va indica denumirea deplină a Monitorului Oficial al Republicii Moldova, fără abrevieri; obiecție valabilă și pentru celelalte articole din proiect;

- la pct. 1 cuvîntul „textul” se va substitui cu cuvîntul „cuvintele”, or, la substituirea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație se folosește cuvîntul „textul” iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvîntul”/„cuvintele”, după caz „cifra”/„cifrele” (obiecție valabilă și pentru restul amendamentelor).

- în pct. 2, atenționăm că prin modificarea propusă la art. 11 alin. (4) s-a stabilit că actele BNM sînt supuse controlului de legalitate în instanțele de competență

Digitally signed by
Date: 2020.09.07 13:50:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

administrativ doar conform cerințelor Legii nr. 548/1995, fapt ce nu corespunde reglementărilor normative privind principiile contenciosului administrativ. Astfel, în scopul expunerii juste a normei vizate, se recomandă doar excluderea cuvintelor „de Legea contenciosului administrativ”;

- la propunerea de completare a art. 11 cu alin. (5⁴) cuvintele „se introduce” necesită a fi substituïte cu cuvintele „se completează cu”, iar cuvîntul „conținut” se va substitui cu cuvîntul „cuprins”, or, cuvintele „se introduce” nu sunt caracteristice limbajului normativ; obiecție valabilă pe tot parcursul textului proiectului;

- privitor la completarea art. 11 cu alin. (5⁴), menționăm că, în temeiul art. 65 alin. (3) din Codul administrativ, după 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului cînd acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore. Drept urmare, nu este clară derogarea propusă de la norma enunțată, prin micșorarea termenului cu 3 luni de la expirarea termenului omis. Mai mult, conform art. 210 alin. (1) și art. 237 alin. (1) din Codul contravențional prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător și pentru decizia cu privire la cererea de repunere în termen, precum și pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului;

- propunerea de atribuire a soluționării acțiunilor în contencios administrativ privind actele BNM în primă instanță de competența Curții de Apel Chișinău, analogic hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, prin modificarea corespunzătoare a art. 11 alin. (6) din Legea nr. 548/1995 și art. 191 alin. (3) din Codul administrativ la art. III din proiect, se consideră neargumentată și neîntemeiată din motivul că organele menționate fac parte din cadrul autorităților judecătorești, potrivit dispozițiilor constituționale, stabilite la Capitolul IX din Constituție. Mai mult, art. 11 din Legea nr. 548/1995 prevede actele care sunt emise de BNM și caracterul acestora. Înaintarea acțiunii în contencios administrativ (art. 189 din Codul administrativ) constă în revendicarea încălcării unui drept al persoanei prin activitatea administrativă (în sensul art. 5 din Codul administrativ) a unei autorități publice. Prin urmare, nu toate actele emise de BNM vor putea fi contestate prin acțiune în contenciosul administrativ, doar unele din ele, grație definiției de „activitate administrativă” expusă la art. 5 din Codul administrativ;

- vis-a-vis de completarea art. 11 cu alineatele (10) și (11) urmează a se revizui termenul „eroarea manifestă”, deoarece, în pofida argumentării autorilor în nota informativă că jurisprudența și doctrina pertinentă reliefează acest termen, în cadrul normativ național relevant nu se operează cu astfel de noțiune, din care motiv se propune substituïrea termenului „eroarea manifestă” cu termenul „eroare evidentă”;

- la pct. 3, prin care se propune modificarea art. 35, în alin. (1) inițial urmează a se menționa completarea după cuvîntul „penal”, fiind urmată de cea propusă după cuvîntul „persoane”.

La art. II, ce vizează modificarea Legii nr. 202/2017:

- în pct. 1, completarea cu alin. (6) a art. 5 poartă un caracter declarativ și nu stabilește careva reglementări ale raporturilor ce formează obiectul legii; tot aici, cuvântul „alineatele” se va substitui cu cuvântul „alineatul”;

- la pct. 2 referința la Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei urmează să fie expusă, ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”, conform următorului exemplu: „Legea nr. 548/1995”; obiecție valabilă și pentru referințele similare din articolele IV, V și VI din proiect;

- la pct. 3:

- la alin. (3) textul „alin. (1)-(2)” se va substitui cu textul „alin. (1) și (2)”;

- prevederile alin. (7) din art. 144¹ și alin. (15) din art. 144², propuse spre completare, contravin art. 72 alin. (1) din Constituție, fapt consemnat de către Curtea Constituțională la pct. 6 din Hotărârea nr. 9/1999 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 „Cu privire la Banca Națională a Moldovei”. În acest context, Curtea a constatat că „În ierarhia actelor normative, legile organice se află pe aceeași treaptă. Ele nu trebuie să conțină reglementări juridice contradictorii. Prin urmare, nici o lege organică, inclusiv Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, nu poate fi pusă în condiții de superioritate față de alte legi organice adoptate de Parlament.”;

- la art. 144²:

- la alin. (1) textul „alineatele (1), (2), (3) și (4)” se va substitui cu textul „alin. (1)-(4)”;

- la alin. (5) pentru a asigura unitatea terminologică, cuvintele „a Moldovei” se vor exclude;

- la alin. (8) cuvintele „în considerație” se vor substitui cu cuvintele „în considerare”;

- la alin. (10), textul „potential.nu” se va substitui cu cuvântul „potențial”.

Adițional, la art. IV remarcăm că, Codul penal operează cu termenul „rea-voință” și nu „rea-credință”.

La art. V, completarea propusă la art. 90 alin. (3) semnalăm că Curtea Constituțională s-a expus în privința unui subiect similar prin *Hotărârea nr. 22/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 22616 alin. (11) din Codul fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997*⁵³ și *Decizia nr. 47/2020 de inadmisibilitate a sesizării nr. 8g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 90 alin. (3) pct. 4) din Codul de procedură penală (persoanele care nu pot fi audiate în calitate de martor în procesul penal [nr. 2])*.

Adițional, la art. V trimiterile la prevederile din actele normative de referință nu sunt indicate conform regulilor tehnicii legislative prevăzute în Legea nr. 100/2017 (observație valabilă și pentru art. VI).

Privitor la art. VI, propunerea de completare a art. 175 din Codul de procedură civilă cu alin. (6) la fel semnalăm că, Curtea Constituțională s-a expus la acest subiect prin *Hotărîrea nr. 31/2013 pentru controlul constituționalității prevederilor articolului 11 alin. (4) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și articolelor 21 alin. (3) și 23 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (Sesizarea nr. 26a/2013)*.

Cele menționate supra sunt valabile și pentru propunerea din pct. 2 al art. V și pct. 2 al art. VII din proiect, ce vizează excluderea propoziției a doua din alin. (2) al art. 293 din Legea nr. 232/2016, conform căreia „Instanțele, ca bază a propriei aprecieri, utilizează evaluările economice complexe ale situațiilor de fapt, realizate de Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție”.

La art. VIII, textul „inclusiv în procesele și procedurile intentate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi” urmează a se omite, întrucît potrivit art. 3 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărîri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

Secretar de stat

Radu FOLTEA

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95; fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

nr. 04/8523 din 04.11.2020
La nr. 16/2-05/104 din 03.11.2020

Ministerul Finantelor

Urmare examinării repetate a *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)*, reîterăm următoarele.

La **art. I**, ce vizează modificarea Legii nr. 548/1995:

- în art. 11 alin. (10) se propune ca cuvintele „În acțiunile” să fie substituite cu cuvintele „În acțiunile în contencios administrativ”, în vederea asigurării clarității textului de lege, or, art. 11 din *Legea nr. 548/1995* prevede tipurile actelor administrative emise de BNM, care pot fi contestate printr-o acțiune în contencios administrativ, reieșind din dispozițiile art. 20 din *Codul administrativ*. La fel, se recomandă ca cuvintele „ca bază a propriei aprecieri” să se substituie cu cuvintele „conform intimei convingeri” (a se vedea în acest sens art. 130 alin. (1), art. 138 alin. (5), art. 139 alin. (6) din *Codul de procedură civilă*), iar cuvintele „o soluție diametral opusă” să se substituie cu cuvintele „o altă soluție”;

- art. 35 alin. (3), după cuvintele „un complet” se va completa cu textul „format din 3 judecători”, conform terminologiei folosite în art. 30 din *Codul de procedură penală*. În acest context, textul „, format din 3 judecători” se va exclude.

La **art. II**, ce vizează modificarea Legii nr. 202/2017:

- în pct. 1, completarea cu alin. (6) a art. 5 poartă un caracter declarativ și nu stabilește careva reglementări ale raporturilor ce formează obiectul legii,

- la pct. 4 textul „articolele 144¹-144²” se va substitui cu textul „articolele 144¹ și 144²”;

- la art. 144² alin. (6), cuvintele „prudente și realiste” se vor exclude, considerându-se inutile. Or, în continuare este menționat că evaluările se efectuează conform standardelor și tehnicilor acceptate la nivel internațional.

La **art. IV**, atenționăm că *Codul penal* se completează cu un articol nou, însă lipsește titlul acestuia.

Totodată, din redacția art. 134¹⁴ cuvântul „articolului” se va substitui cu abrevierea acestuia în vederea respectării terminologiei folosite de *Codul penal*.

Adițional, cuvintele „Banca Națională” urmează a fi completate cu cuvintele „a Moldovei”.

Cu referire la dispozițiile art. 204 alin. (7) din *Codul de procedură penală* (art. V) și art. 175 alin. (5) din *Codul de procedură civilă* (art. VI) aspectele ce țin de posibilitatea punerii sub sechestru a mijloacelor bănești rezultante din înstrăinarea acțiunilor emise de bănci care cad sub incidența dispozițiilor art. 145 alin. 46

Date: 2020.11.04 16:02:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din *Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor* menționăm că, nu este prevăzut un mecanism care ar permite urmărirea acestor mijloace bănești ca urmare a valorificării respectivelor acțiuni, aspecte ce urmează a fi reflectate cel puțin în nota informativă.

La art. VIII alin. (1), se va ține cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective”. Prin urmare, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării trebuie să fie argumentată în nota informativă, or, simpla menționare a acesteia nu este suficientă. În plus, compartimentul 7, din nota informativă [Avizarea și consultarea publică] nu a fost completat cu informația de rigoare după etapa consultărilor publice a proiectului, rigori impuse de art. 30 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 100/2017*.

Suplimentar, proiectul prezintă și alte curențe de tehnică legislativă. Conform uzanțelor normative propozițiile trebuie să aibă un caracter dispozitiv. Astfel, remarcăm prevederile art. 54 din *Legea nr. 100/2017*, care stabilește că, textul articolului trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective. Această observație este valabilă cu referire la toate verbele utilizate în textul proiectului.

Adițional, la formularea amendamentelor se va ține cont că, la substituirea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație se folosește cuvântul „textul” iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”, „cuvintele”, după caz „cifra”, „cifre”.

Secretar de stat

Dorin LIȘMAN

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

nr.04-5557 din 09.09.2020

**Ministerul Finanțelor
Banca Națională a Moldovei**

copie: Cancelaria de Stat

*Referință: scr. Cancelariei de Stat
nr.18-23-7903 din 26.08.2020*

Cu referire la **proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)**, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Conform art.13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și art.25 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Nota informativă la proiect necesită a fi completată cu Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității aprobării actului normativ și analiza de impact al acesteia asupra activității de întreprinzător.

Totodată, considerăm judicios revizuirea prevederilor **art.VIII** prin prisma art.73 alin.(3) din Legea nr.100/2017, care stabilește că, *actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv*. Astfel, procesele și procedurile intentate până la data intrării în vigoare a noilor prevederi normative urmează să deruleze sub imperiul prevederilor **legea** în vigoare la momentul respectiv.

Digitally signed by Palii Lilia
Date: 2020.09.10 13:48:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Lilia PALII

*Ex: Diana Rusu, tel. 022 250 608,
e-mail: diana.rusu@mei.gov.md*

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

Nr.04-6768 din 04.11.2020
La nr.16/2-05/104 din 03.11.2020

Ministerul Finanțelor

Cu referire la *proiectul definitivat al legii pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele propuneri de îmbunătățire a proiectului.

La Art.II, pct.4, care prevede completarea Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor cu art. 144²:

1. la alin.(2) și (3) se utilizează terminologie diferită cu referință la tipul compensatoriu al prejudiciului (despăgubire, daună). În scopul excluderii situațiilor de echivoc privind determinarea mărimii prejudiciului cauzat foștilor acționari ai băncii prin actele ilegale ale BNM, se propune substituirea cuvântului „dauna” din alin.(3) cu termenul „despăgubirea” utilizat în Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018;

2. la alin. (8), în scopul conformării cu actele normative ale BNM și excluderii interpretărilor irelevante în determinarea pertinentă a mărimii prejudiciului material cauzat foștilor acționari ai băncii prin actele normative ilegale ale BNM, se propune substituirea cuvântului „pasivele” cu cuvântul „datoriile”, deoarece conform principiilor evidenței contabile, pasivul trebuie să fie egal cu activul bilanțului (nu poate fi nici mai mic, nici mai mare), iar în conformitate cu Bilanțul/Situația poziției financiare (raportul F 01.00), anexa nr.1 la Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor FINREP la nivel individual, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.42/2018, denumirea de „pasiv” nu se identifică printre indicatorii bilanțului băncilor, fiind echivalent cu indicatorul „Total capital propriu și total datorii” (cod poziție 310).

Digitally signed by Lilia Lilia
Date: 2020.11.04 16:36:53 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia PALII

Secretar general

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA 05. NOV. 2020	
CODUL A-3594	

Ex: Diana Rusu, tel. 022 250 608,
e-mail: diana.rusu@mef.gov.md

Banca Națională a Moldovei

Nr. 31-001/15/2902

04.11.2020

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

str. Constantin Tănase, 7

MD-2005, mun. Chișinău

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	1
DATA	05 NOV 2020
CODUL	A-3590

Ca urmare a examinării, în limitele competențelor Băncii Naționale a Moldovei, a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la *aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)*, remis spre examinare prin scrisoarea Ministerului Finanțelor nr.16/2-05/104 din 03.11.2020, semnalăm unele inconsistențe dintre versiunea proiectului în limba română și cea convenită cu Fondul Monetar Internațional, în limba engleză, și propunem următoarele:

Art.I, pct.2 - la alin.(10), cu care se completează art.11 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, se va exclude cuvântul "complexe".

Art.II, pct.4:

- la art.144¹ alin.(6), după cuvintele "entitate de audit" se va completa cu cuvintele "cu renume internațional";
- la art.144² alin.(5), recomandăm substituirea cuvintelor "activităților financiare" cu cuvintele "operațiunilor financiare";
- la art.144² alin.(7), recomandăm substituirea cuvintelor "în măsura în care acestea se aplică" cu cuvântul "aplicabile";
- la art.144² alin.(10), la lit.a) - după cuvintele "sprijin financiar public extraordinar" se va completa cu cuvintele "care a fost recepționat de către aceasta", pentru a nu induce ideea eronată că atât sprijinul financiar public extraordinar, cât și asistența de lichiditate de urgență prevăzute în această normă vizează doar mijloacele furnizate de Banca Națională, iar la lit.b) cuvântul "extraordinar" se va exclude.

Adițional, înaintăm următoarele propuneri la compartimentul nr.4 din Nota Informativă:

- al doilea paragraf (care începe cu "La fel, modificările propuse...") se va completa pe final cu următorul text - "; stabilind, astfel, standardele aplicabile controlului judecătoresc limitat al actelor administrative ale Băncii Naționale a Moldovei.";
- la al șaselea paragraf (pag.2) - după textul „în acest sens, jurisprudența și doctrina pertinentă reliefează, că eroarea evidentă (manifest error) reprezintă o eroare evidentă și incontestabilă,

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1 MD-2005, Chișinău, Republica Moldova

care afectează esența actului, iar caracterul manifest al erorii este analizat din două perspective - atât caracterul evident, ușor identificabil al omisiunilor, cât și gravitatea acestora, care afectează în substanță evaluările respective." se va completa cu următorul enunț: "Proiectul de lege reține aceleași principii/reguli aplicabile identificării unei erori manifeste:";

- la al șaptelea paragraf (pag.3) - textul „Această soluție se înscrie și în paradigma Codului administrativ, care, în principiu, susține ideea unui control judecătoresc limitat al actelor administrative. În acest sens, consemnăm, spre exemplu, că doar greșelile de formă și de procedură semnificative, de natură să conducă la o soluție opusă celei prevăzute în actul administrativ, pot constitui temei de anulare a actului administrativ, Codul prevăzând expres și calificarea unor categorii de greșeli de formă și procedură drept nesemnificative, în cazul înlăturării ulterioare a acestora de către autoritatea publică. În același timp, aprecierea altor categorii de greșeli de formă și procedură drept semnificative sau nu, se va realiza, la fel, din perspectiva impactului acestora asupra soluției finale, a capacității acestor greșeli de a răsturna soluția prevăzută în act." se va substitui prin textul „În acest sens, consemnăm, spre exemplu, că doar greșelile de formă și de procedură semnificative, de natură să conducă la o soluție opusă celei prevăzute în actul administrativ, pot constitui temei de anulare a actului administrativ.”;

- după textul „În aceeași ordine de idei, exemplificăm Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României (a se vedea art.57 alin.(3) și (4)), care prevede că hotărârile Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României se contestă la Curtea de Apel București.” se va completa cu următorul text ”În același timp, modificările operate la alin. (4) din art. 11 al Legii nr 548/1995 prevăd că actele Băncii Naționale sînt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform procedurii stabilite de Codul administrativ, în măsura în care aceasta nu contravine prevederilor Legii nr. 548/1995, conferind , astfel, mai multă precizie și previzibilitate cu privire la aplicarea dispozițiilor din ambele acte. Astfel, spre exemplu, cu referire la suspendarea de către instanță a executării actelor Băncii Naționale, avînd în vedere dispozițiile art. 214 alin. (8) din Codul administrative, nu vor putea fi suspendate “actele Băncii Naționale a Moldovei ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv de măsurile de salvagardare, actele Băncii Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncilor referitoare la retragerea licenței entităților supravegheate de Banca Națională, cu privire la inițierea procedurii de lichidare silită a băncilor, actele Băncii Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de Banca Națională, de administratorul special sau de lichidator în cursul administrării speciale sau lichidării silită a băncii.”.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Digitally signed by Armașu Octavian
Date: 2020.11.04 18:00:16 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2005, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel. (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375, e-mail: proc-gen@procuratura.md

05.11.2020 nr.26-1d/20-471

Ministerul Finanțelor

Copie: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 710/MF/BNM/2020)*, expeditat în variantă definitivată.

Pe marginea proiectului actului normativ, intervenim cu unele comentarii după cum urmează:

Cu referire la modificarea Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei:

1. În cazul în care alin.(10) din proiect operează cu termenul de „eroare evidentă”, acest concept trebuie să aibă corespondențe legale de clarificare a conținutului său, standardele recunoscute de calitate ale legii rezumându-se la cele trei caracteristici de bază: *claritate; previzibilitate; accesibilitate.*

2. La alin.(11) sunt formulate caracteristicile înaintate față de probele prin intermediul cărora instanța poate aprecia existența „erorii evidente” ele fiind: exactitate din punct de vedere material; fiabilitate; coerență. Aceste caracteristici au un conținut incert și nu rezonază cu cerințele de legalitate opozabile probelor specificate de legea procesual civilă și Capitolul 3 al Codului Administrativ (Calificarea stării de fapt și administrarea probelor).

3. Prevederile alin.(3) art.35 din proiect vin să asigure consolidarea imunității funcționale a membrilor organelor de conducere a BNM. Cu toate acestea, considerăm că mecanismul propus ridică probleme de incompatibilitate procesuală la realizarea controlului judiciar în faza procedurii prejudiciare. Ori, în situația în care Curtea de Apel a autorizat inițierea investigațiilor, poate apărea problema (suspiciunii) de imparțialitate a judecătorului de instrucție la examinarea ulterioară a demersurilor privind aplicarea măsurilor preventive sau autorizarea acțiunilor de urmărire penală. Pe de altă parte, aceasta ar putea fi percepută și ca o posibilă presiune asupra judecătorului de instrucție, în cazul în care ultimul consideră temeinică respingerea demersurilor procurorilor. Cadrul legislativ admite existența cazurilor în care un organ administrativ eliberează acord/aprobă pornirea urmăririi penale și dispunerea măsurilor procesuale necesare, însă este discutabilă atribuirea unei asemenea competențe (cu atât mai mult atribuția de autorizare prealabilă) magistraților Curții de Apel (ca instanță cu grad de jurisdicție de nivel superior).

4. Proiectul alin.(5) al art.35 din lege nu este în deplină concordanță cu prevederile legii procesual penale, în special art.art.212-214, plasând organul de urmărire penală în condiții de inegalitate față de partea apărării. Or, actualmente, organul de urmărire penală poate obține informații ce conțin secret de stat, comercial, alte informații cu accesibilitate limitată, doar având autorizația judecătorului de instrucție, în timp ce se propune ca legea materială să ofere acces neîngrădit altor părți în proces, aici aducându-se atingere și garanțiilor stabilite de legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

5. Alineatele (6) și (7) ale art.35 din proiect, în varianta actuală, în special condiționarea solicitării reparării prejudiciului de către BNM, în esență, oferă atribuții exclusive BNM în procesul de reparare a prejudiciului, fără a oferi posibilitatea de intervenție, în cadrul procesului penal a organului de urmărire penală și asigurarea recunoașterii în calitate de parte civilmente responsabilă persoana care se face culpabilă de cauzarea prejudiciului material, cu aplicarea măsurilor asigurătorii (sechestrului) pe proprietățile dobândite ilicit de către făptuitor. Or, mecanismul propus exclude aplicarea sechestrului asupra bunurilor persoanelor respective în cadrul urmăririi penale, ceea ce presupune pe cale de consecință necesitatea recunoașterii BNM ca parte civilmente responsabilă, cu aplicarea sechestrului asupra activelor acesteia. Or, aplicarea sechestrului pe activele BNM, este inadmisibil.

Cu referire la modificarea Legii nr.202/2017 cu privire la activitatea băncilor:

- În cazul propunerilor *de lege ferenda* de la art.144 sunt valabile aceleași obiecții și argumente formulate pe marginea propunerilor de completare a art.35 din Legea 548/1995.

Cu referire la completările propuse în conținutul Codului penal al Republicii Moldova nr.985/2002:

- Nu considerăm justificată propunerea de introducere a art.134¹⁴, or, dispoziția art.329 din Codul penal are un caracter general și vizează toate categoriile de persoane publice și cu funcții de demnitate publică, iar calificarea preferențială aduce atingere principiului egalității tuturor în fața legii.

Sub rezerva obiecțiilor și propunerilor formulate, Procuratura Generală susține proiectul de lege remis spre avizare suplimentară.

Cu respect,

Digitally signed by Perevoznic Iurie
Date: 2020.11.05 13:13:28 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Adjunct al Procurorului General

Iurie PEREVOZNIC